

ØKUMENISK RAPPORT FOR SJØMANNSKIRKEN 2025

Ingress

Sjømannskirken har et todelt økumenisk arbeid ved at noe foregår på et sentralt, overordnet nivå og det øvrige på lokalt nivå. Faktaboksen nedenfor redegjør for Sjømannskirkens økumeniske ståsted slik det er nedfelt i Grunnreglene, samt det økumeniske arbeidet på sentralt hold. Etter det redegjøres det for kontakten Norgesarbeidet, ambulerende sjømannsprester og sjømannskirkene hadde i 2025. Som man vil se dreier det seg ofte om et nærmere samarbeid med de nordiske utenlandskirkene, lån av lokale kirker, felles gudstjenester, bønneuker og et samarbeid med andre organisasjoner og kirker som har arbeid rettet mot sjøfolk og fiskere. Den økumeniske kontakten er svært variert og tilpasset lokale forhold og anses som et lite, men viktig bidrag i kontakten med Guds verdensvide kirke.

Faktaboks om økumeniske ståsted og det overordnede økumeniske arbeidet

Sjømannskirkens konfesjonelle ståsted og økumeniske ansvar er nedfelt i Grunnreglenes § 2:

«Sjømannskirken sitt arbeid er basert på Bibelen og Den norske kirkes læregrunnlag. Kirkelige handlinger skal utføres etter Den norske kirkes liturgi og ordninger.

Sjømannskirken representerer Den norske kirke overfor nordmenn i utlandet og på norsk kontinentalsokkel.

Sjømannskirken er del av den verdensvide kirke og har med det et økumenisk ansvar som kommer til uttrykk gjennom lokale, nasjonale og internasjonale økumeniske relasjoner.»

Dette angir sentrale sider ved Sjømannskirkens konfesjonelle ståsted og selvforståelse. Sjømannskirken tar mål av seg å betjene alle nordmenn uavhengig av konfesjonell tilknytning og tro, selv om grunnreglene tydeliggjør organisasjonens tilknytning til Den norske kirkes lutherske læregrunnlag.

Sjømannskirken ser seg som en del av den verdensvide kirke og har dermed et økumenisk ansvar som innebærer å forholde seg til lokale menigheter av ulike konfesjoner der man er lokalisert, eller der ambulerende sjømannsprester ferdes. Det er naturlig å delta i interkonfesjonelle sammenhenger der dette er hensiktsmessig ut fra organisasjonens formål.

Den økumeniske rapporten er et sammendrag av årsrapportene fra sjømannskirkene og de mobile enhetene i Sjømannskirken. Ikke alle enheter har levert rapport om økumenisk aktivitet, men oversikten gir likevel et godt bilde av at både sjømannskirkene og de mobile enhetene er oppmerksomme på andre kirkesamfunn.

Økumenisk samarbeid på sentralt hold

Sjømannskirken er medlem av Mellomkirkelig råd i Den norske kirke (Dnk) og har med det et engasjement inn mot Dnk sitt økumeniske arbeid. Sete i MKR er med på å øke den økumeniske bevisstheten i Sjømannskirkens ledelse, samtidig som det gir en god mulighet for informasjonsdeling. Det anses som formålstjenlig å være del av Dnk sitt økumeniske arbeid ettersom Sjømannskirken har et verdensvidt oppdrag og fordi Sjømannskirkens ansatte kommer i kontakt med andre kirkesamfunn rundt om i verden.

Alle de nordiske landene har arbeid rettet mot sine respektive utenlandske borgere, sjøfolk og fiskere. Arbeidet er organisert ulikt ved at arbeidet i Norge og Finland ivaretas av selvstendige organisasjoner. I Sverige og Danmark er arbeidet del av de respektive lands folkekirker. Generalsekretærene i utenlandskirkene har et møte i halvåret der informasjon blir delt og saker diskutert.

Økumenisk samarbeid ovenfor sjøfolk på sentralt hold

Sjømannskirken er medlem av den økumeniske paraplyorganisasjonen *International Christian Maritime Association* (ICMA). ICMA ble etablert i 1969 og er en global økumenisk organisasjon med 28 medlemsorganisasjoner fra ulike kirkesamfunn og konfesjoner. Medlemmene betjener sjøfolk, fiskere og andre som har sitt arbeid på havet.

ICMA er registrert i Storbritannia som en hjelpeorganisasjon («charity»). Norden utgjør en egen region, og de nordiske sjømannskirkene – med unntak av Svenska kyrkan, som trakk seg ut i 2018 – deler én styreplass som går på omgang mellom Danmark, Norge og Finland. For tiden innehas vervet av lederen for Den danske utenlandskirken.

Selv om antallet norske sjøfolk i internasjonal sjøfart har gått markant ned, anses medlemskapet i ICMA og kontakten med ICMA lokalt som hensiktsmessig. Sjømannskirken deltar i lokale og aktive ICMA-samarbeid i Rotterdam, Hamburg, Singapore, Rio og Aberdeen. Ved ulykker og dødsfall om bord på skip med katolsk mannskap samarbeider Sjømannskirken tidvis med den katolske utenlandskirken *Stella Maris*.

På sentralt nivå driver ICMA påvirkningsarbeid (advocacy) gjennom representasjon i International Labour Organization (ILO) og International Maritime Organization (IMO). I de siste par årene har dette dreiet seg om skip som har blitt liggende i Svartehavet som følge av krigen i Ukraina.

Innledning

Sjømannskirkens økumeniske arbeid i 2025 viser et bredt og aktivt engasjement på tvers av kirkesamfunn, land og tradisjoner. Kontakten spenner fra praktisk samarbeid og felles gudstjenester til deltakelse i lokale kirkeråd, nettverk og økumeniske markeringer. Felles for alle stasjonene og de ambulerende sjømannsprestene er et tydelig ønske om å bidra til kristent fellesskap, styrke relasjoner og være en synlig aktør i lokalkirkens mangfold.

Dette sammendraget gir en samlet og balansert framstilling av hovedaktivitetene i Norgesarbeidet, ved de ulike stasjonene og de ambulerende prestene.

Økumenisk samarbeid i Norgesarbeidet

Sjømannskirken sitt Norgesarbeid samarbeidet med Piteå forsamling og Havsbadskyrkan i Bottenviken, Sverige også sommeren 2025. Havsbadskyrkan er en arbeidskirke som ligger midt i ferieanlegget Pite Havsbad, hvor det i høysesongen kan bo opptil 5 000 mennesker i campingvogner, hytter og hotell. Piteå forsamling har ansvaret for den daglige driften av kirken. Sommeren 2024 ble Sjømannskirken for første gang invitert inn i samarbeidet ettersom mange av gjestene er nordmenn.

Målet med samarbeidet er å skape et inkluderende og trygt fellesskap for både barn, unge og voksne. Det tilbys blant annet kafé med kaffe og vafler, barneaktiviteter, konserter og kveldsgudstjenester. Selv om driften i stor grad har vært delt mellom partene, har musikk-gudstjenestene blitt arrangert i fellesskap. Havsbadskyrkan ønsker å være et møtested for mennesker i alle aldre – en kirke som oppleves som åpen og inkluderende, uavhengig av tro. Dette samsvarer godt med Sjømannskirkens visjon om å være kirke i verdens hverdag.

Det ambulerende arbeidet

Det ambulerende arbeidet har gjennom året omfattet bred kontakt med lokale kirker og religiøse ledere. Leif Magne Helgesen har hatt samtaler og møter i samarbeid med ambassadene i Kyiv, Tbilisi og Jerusalem, deltatt på lokale religiøse feiringer og konferanser, samt holdt norske og nordiske gudstjenester i Tbilisi, Jerusalem, Beirut, Kyiv, Addis Abeba og Dar es Salaam.

Stein Vangens økumeniske arbeid har i hovedsak vært knyttet til den anglikanske menigheten ved The Church of Holy Trinity, hvor Sjømannskirken leier lokaler til feiring av nasjonaldag og advent.

Anne Netland har hatt noe samarbeid med den anglikanske kirken i Buenos Aires, blant annet i forbindelse med en minnemarkering for krigsseilere fra andre verdenskrig.

Sjømannskirkene

London

Sjømannskirken i London hadde jevn kontakt med den anglikanske kirken gjennom året. Representanter fra kirken deltok ved åpningen av nybygget, og biskop Christopher var til stede både ved innsettelsen av ny sjømannsprest og under kongebesøket. Det ble også opprettholdt relasjon til Southwark Cathedral. Kirken deltok på reformasjonsgudstjeneste i den danske kirken sammen med andre lutherske aktører i CLC.

Sveits

Det økumeniske arbeidet er tett knyttet til nordiske samarbeidspartnere og til BELK, sammenslutningen av lutherske kirker i Sveits og Liechtenstein. Sjømannskirken deltok på flere BELK-samlinger og arrangerte felles gudstjenester og kulturelle kvelder med de svenske, danske og finske kirkene. Luciafeiringen ble gjennomført i samarbeid med Svenska kyrkan og måtte flyttes til en større anglikansk kirke på grunn av stor pågang.

Costa del Sol

Sjømannskirken er en aktiv del av et bredt økumenisk miljø med katolske, anglikanske, ortodokse og protestantiske menigheter. Deltakelsen i «Week of Prayer for Christian Unity» er et sentralt punkt i året, med felles gudstjenester både i Sjømannskirken og i katedralen i Málaga. Kirken deltar også i arrangementer som «Ecumenical Celebration for Creation» og samarbeider tett med Lux Mundi, både praktisk og økonomisk. Det økumeniske fellesskapet beskrives som inkluderende og viktig for nettverksbygging.

Torre Vieja

Kirken deltok i planlegging og gjennomføring av Bønneuken for kristen enhet og arrangerte økumenisk gudstjeneste i januar. Samarbeidet med Svenska kyrkan om korsvandring i påsken vokser i omfang. Frelsesarmeen i Alicante er en viktig partner, både gjennom økonomisk støtte, klær og felles arrangementer, inkludert julemiddag og diakonale markeringer.

Aberdeen

Sjømannskirken er medlem av «Aberdeen Churches Together», et forum for samarbeid mellom byens kirkesamfunn. Deltakelsen gir tilgang til et åndelig fellesskap og nettverk, selv om rollen i arrangementer er relativt perifer. Kirken deltok blant annet i velsignelse av skutene under Tall Ship Race.

København

Kirken er medlem av Danske Kirkers Råd og representerer både Sjømannskirken og Den norske kirke i Danmark. Dette gir kontakt med biskoper og ledere fra en rekke kirkesamfunn. Samarbeidet med Svenska kyrkan er tett, blant annet gjennom bruk av kirkerom og felles gudstjenester. Kirken deltar også i nordisk gudstjeneste, prostigudstjenester og økumeniske markeringer, samt møter i folkekirkens mellomkirkelige råd.

Stockholm

Sjømannskirken har et nært samarbeid med Svenska kyrkan og god kontakt med biskop og prosti. Kirken deltar i Samråd for statlig støtte til trossamfunn og har styrket kontakten med både den danske og islandske kirken, som bruker lokalene til sine aktiviteter.

Tyrkia (Alanya)

Kirken samarbeider godt med de andre menighetene i området og arrangerte felles påskegudstjeneste med hollandsk og tysk menighet. Den finske kirken bruker lokalene når de har prest til stede. Kontakten er god og preget av praktisk samarbeid.

Frankrike

I Paris samarbeider Sjømannskirken med Svenska kyrkan om småbarnstreff og felles gudstjenester. I Sør-Frankrike ble det arrangert palmesøndagsgudstjeneste sammen med Svenska kyrkan. Sjømannspresten deltok også på økumeniske gudstjenester i Notre Dame og i lokale menigheter. Kirken låner katolske lokaler til høytider og konfirmasjoner, men dette kan endre seg etter at kirken har fått større eget kirkerom.

Lanzarote

Sjømannskirken har et godt samarbeid med den lokale katolske kirken, som låner ut kirkerom til julegudstjenesten. På langfredag arrangeres en stor økumenisk korsvandring med flere kirkesamfunn. Det er også kontakt med anglikansk og tysk kirke, og det planlegges ytterligere felles arrangementer. En anglikansk prest bidro ved en minnestund for en avdød fastboende.

Singapore

Kontakten med Pasir Panjang Christ Church er god, men hovedsakelig av praktisk karakter. Kirken deltar i forum for havneprester, der både praktiske og kirkelige spørsmål drøftes. Det er også etablert samarbeid med den danske kirken, og sjømannspresten bidro som prest på dansk julegudstjeneste da de sto uten egen prest.

Houston

Sjømannskirken har etablert et nært samarbeid med Christ the King Lutheran Church (ELCA), som de deler campus med. Dette har åpnet for felles gudstjenester og samtaler om videre samarbeid. Kirken samarbeider også med den danske kirken i Houston, som bruker lokalene til sin årlige julegudstjeneste. I tillegg deltar Sjømannskirken i arbeidet ved TISC og NAMMA, som organiserer sjømannspresttjeneste for sjøfolk i området.

Los Angeles

Sjømannskirken i Los Angeles samarbeider med Den svenske kirken som leier lokaler i kirken. Vi samarbeider også med den svenske kirken om outreach til studenter. En gang i året arrangeres felles skandinavisk gudstjenester der også den danske kirken i Yorba Lind er med. Prestene møtes også til felles lunch månedlig på tvers av alle kirkesamfunnene i byen.

Lanzarote

Sjømannskirken har et godt og stabilt samarbeid med den lokale katolske kirken i Puerto del Carmen, som låner ut kirkerom til julegudstjenesten. Langfredag deltar kirken i en stor økumenisk

korsvandring sammen med katolsk, anglikansk og tysk menighet, et arrangement som samler flere hundre deltakere. Kirkene møtes også et par ganger i året for å planlegge felles aktiviteter, og det arbeides mot ytterligere samarbeid i 2026. Det er god kontakt med den anglikanske kirken, som blant annet bidro med prestetjeneste ved en minnestund for en avdød fastboende.

Thailand

Sjømannskirken arbeider både økumenisk og interreligiøst gjennom medlemskap i Church of Christ in Thailand (CCT) og Evangelical Lutheran Church of Thailand (ELCT). Dette gir formelle rammer for arbeidstillatelser og et reelt samarbeid med thailandske og internasjonale kirker. Kirken deltar på møter i Bangkok og samarbeider med ELCT om prosjekter for thailandsk-norske familier og kvinner gift med norske menn. To ganger i året holdes felles gudstjenester med ELCTs biskop og representanter fra NMS.

Det nordiske samarbeidet er godt etablert, med skandinaviske gudstjenester i Pattaya og enkelte samlinger i Bangkok. Den tyske kirken leier lokaler til sine månedlige gudstjenester. Kirken har et diakonalt engasjement i barnehjemmet Ban Jing Jay, som mottar både økonomisk støtte og jevnlige besøk. Under gudstjenestene deltar thailandske frivillige, og liturgi og prekener er tilgjengelig på både thai og engelsk. Sjømannspresten utfører også mange bisettelser i buddhistiske templer og i kirken, med norsk liturgi tilpasset lokale forhold.

Gran Canaria

Barne- og ungdomsarbeidet samler deltakere fra ulike trossamfunn og har et inkluderende preg. Kirken samarbeider med Turistkirken om diakonale tiltak, og de ukentlige gudstjenestene i den katolske kirken gir naturlig kontakt med det katolske miljøet. Et nytt tiltak i 2025 er utlån av kirkerom til en lokal spanskpråklig frikirkemenighet én kveld i uken, noe som styrker kirkens lokale forankring.

Benelux

Sjømannskirken har deltatt på to økumeniske gudstjenester i Rotterdam og opplever et godt samarbeid mellom de nordiske kirkene både der og i Brussel. I Brussel holdes halvårlige samarbeidsmøter som bidrar til koordinering og fellesskap på tvers av kirkesamfunn og nasjonale kirker.

Brasil

I São Paulo har Sjømannskirken god kontakt med den skandinaviske kirken. Sjømannsprest deltok på minnesamvær og minnegudstjeneste i forbindelse med bortgangen til en dansk pastor som hadde ansvar for den danske kolonien i byen. Samarbeidet er preget av gjensidig støtte og nærhet mellom de nordiske kirkene i regionen.